

Predlagatelj:
MARJAN POLJŠAK
ŽUPAN OBČINE AJDOVŠČINA

Datum: 11.4.2013

OBČINSKI SVET OBČINE AJDOVŠČINA

ZADEVA: **LASTNIŠTVO VODNIH VIROV V REPUBLIKI SLOVENIJI -
SKLEP O ZAVAROVANJU LASTNIŠTVA VODNIH VIROV**

GRADIVO PRIPRAVILA: Oddelek za okolje in prostor, Irena Raspor

**PRISTOJNO DELOVNO TELO
OBČINSKEGA SVETA:** Odbor za varstvo okolja in urejanje prostor
Odbor za gospodarstvo in gospodarske javne službe

Predlagam, da Občinski svet Občine Ajdovščina na _____ redni seji dne _____ obravnava in sprejme:

OBČINA AJDOVŠČINA OBČINSKI SVET

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Ajdovščina (Uradni list RS, št. 44/12), je Občinski svet Občine Ajdovščina na svoji _____ seji dne _____ sprejel naslednji

S K L E P

O ZAVAROVANJU LASTNIŠTVA VODNIH VIROV V REPUBLIKI SLOVENIJI

I.

Občinski svet Občine Ajdovščina zastopa stališče, da morajo vodni viri ostati v lasti države in da se ta pravica zaščiti v Ustavi Republike Slovenije.

Občinski svet Občine Ajdovščina podpira Evropsko državljansko pobudo proti privatizaciji vodnih virov.

II.

Ta sklep prične veljati s potrditvijo na Občinskem svetu Občine Ajdovščina.

Številka: 355-4/13

Datum:

ŽUPAN
Marjan Poljšak, l.r.

OBRAZLOŽITEV

1. Pravni temelj in ocena stanja na področju, ki ga sklep ureja:

- Ustava Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 33/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06) – 70. člen;
- Zakon o vodah (Ur.l. RS, št. 67/02, 110/02 – ZGO-1, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12) - poglavji 5. Posebna raba voda in 6. Pridobitev vodne pravice;
- Zakon o varstvu okolja (Ur.l. RS, št. 39/06-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-Odl. US, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09-ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 97/12-Odl.US: U-I-88/10-11)– 164. člen;
- Pogodba o Evropski uniji (PDEU) (UL L C306) – 24. člen;
- Uredba št. 211/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o državljanski pobudi.

2. Razlogi za sprejem ter cilji in poglavitne rešitve

2.1 70. člen Ustave Republike Slovenije (javno dobro in naravna bogastva) določa, da se lahko na javnem dobru pridobi posebna pravica uporabe pod pogoji, ki jih določa zakon. V istem členu Ustave je še opredeljeno, da določa zakon pogoje, pod katerimi se smejo izkoriščati naravna bogastva, zakon pa lahko določi, da smejo naravna bogastva izkoriščati tudi tuje osebe in določi pogoje za izkoriščanje. Javno dobro (je dobrina v splošni rabi) označuje stvari, ki so namenjene splošni uporabi glede na naravo stvari ali pa glede na njen namen, posebej opredeljen s predpisi. Zaradi svojega gospodarskega, kulturnega in zgodovinskega pomena so pod posebnim varstvom in se lahko uporabijo le pod pogoji in na način kot to določa zakon. Sem spadajo poleg stvari v splošni rabi ter rudnih in drugih naravnih bogastev še zemljišča, gozdovi, vode, vodotoki, morje, morska obala, nepremičnine in druge stvari posebnega kulturnega in zgodovinskega pomena.

2.1 Zakon o vodah v poglavju 5. Posebna raba voda v 108. členu med drugim določa:

- (1) Za vsako rabo vode, ki presega meje splošne rabe, za rabo naplavin ali podzemnih voda, je treba pridobiti vodno pravico na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije v skladu z določbami tega zakona (v nadaljnjem besedilu: posebna raba voda).
- (2) Raba voda za oskrbo s pitno vodo ima prednost pred rabo voda za druge namene.
- (3) Vodna pravica se lahko izvaja samo na način, za namen in v mejah, za katere je bila pridobljena in jo lahko uporablja samo njen imetnik.
- (4) Posebno rabo je treba izvajati tako, da se zagotovi smotrna in učinkovita poraba vode z uporabo najboljše razpoložljive tehnike.
- (5) Vlada lahko podrobneje predpiše načine in pogoje posameznih vrst posebne rabe voda.

V poglavju 6. Pridobitev vodne pravice v 119. členu (vodna pravica) zakon določa:

- (1) Vodno pravico je mogoče pridobiti na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije v skladu s tem zakonom.
- (2) Imetnik vodne pravice, ki se nanaša na odvzemanje vode za proizvodnjo pijač, postane lastnik tiste odvzete količine vode, ki je določena v aktu, na podlagi katerega si je to pravico pravnomočno pridobil.

Zakon določa tudi plačilo za vodno pravico in pogoje za pridobitev vodnega dovoljenja ali koncesije za uporabo vode.

Vodno dovoljenje je treba pridobiti za neposredno rabo vode za:

- lastno oskrbo s pitno vodo ali oskrbo s pitno vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba,
- tehnološke namene,
- dejavnost kopalšč in naravnih zdravilišč po predpisih o zdravstveni dejavnosti,
- pridobivanje toplote,
- namakanje kmetijskega zemljišča ali drugih površin,
- izvajanje športnega ribolova v komercialnih ribnikih,
- pogon vodnega mlina, žage ali podobne naprave,

- odvzem vode za gojenje sladkovodnih organizmov in za gojenje sladkovodnih organizmov v stoječih vodah s površino, manjšo od 0,5 km²,
- pristanišče in sidrišče, če je investitor oseba javnega prava,
- zasneževanje smučišča,
- drugo rabo, ki presega splošno rabo po tem zakonu, pa zanjo ni treba pridobiti koncesije.

Poleg primerov iz prejšnjega odstavka je treba pridobiti vodno dovoljenje tudi za rabo vode iz prvega odstavka 118. člena zakona.

Koncesijo za uporabo vode je treba pridobiti za rabo vode za:

- proizvodnjo pijač,
- potrebe kopališč, ogrevanje in podobno, če se rabi mineralna, termalna ali termomineralna voda,
- proizvodnjo električne energije v hidroelektrarni,
- pristanišče in sidrišče, če je investitor oseba zasebnega prava,
- odvzem naplavin, razen če gre za izvajanje javne službe po tem zakonu,
- gojenje morskih organizmov in gojenje sladkovodnih organizmov v stoječih vodah s površino vode večjo od 0,5 km².

Koncesijo lahko pridobi fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje. Koncesija se podeljuje za določen čas, vendar ne več kot za 50 let.

2.3 Zakon o varstvu okolja v 164. členu med drugim določa predmet in plačilo koncesije:

(1) Država ali občina (v nadaljevanju: koncedent) lahko proti plačilu podeli koncesijo za upravljanje, rabo ali izkoriščanje naravne dobrine, ki je v njeni lasti ali ima na njej zakonito pravico upravljanja ali gospodarjenja, pravni ali fizični osebi (v nadaljevanju: koncesionar), če je ta usposobljena za njeno izvajanje.

(2) Če koncesijo na naravni dobrini podeli država, pripada del plačila za koncesijo tudi občini, na katere območju se koncesija izvaja oziroma nanjo vpliva, in sicer v deležu, ki je na podlagi ugotovljene razvitosti infrastrukture in obremenjenosti okolja ob sodelovanju te občine določen v koncesijskem aktu. Merila za določanje razvitosti infrastrukture in obremenjenosti okolja predpiše vlada.

2.4 Peticija se na pobudo organizatorja Right to Water podpisuje skladno s 24. členom Pogodbe o Evropski uniji (PDEU) in skladno z Uredbo (EU) št. 211/2011 Evropskega parlamenta in Sveta.

- 24. člen PDEU 2. odstavek: Vsak državljan Unije ima pravico nasloviti peticijo na Evropski parlament s skladu s členom 227.
- 227. člen PDEU: Vsi državljani Unije in vse fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali stalnim sedežem v eni od držav članic imajo pravico, da samostojno ali skupaj z drugimi državljani ali osebami naslovijo na Evropski parlament peticijo glede vprašanj, ki sodijo na področje delovanja Unije in ki jih neposredno zadevajo.
- Uredba št. 211/2011 o državljanski pobudi¹ določa, da mora v najmanj eni četrtini držav članic število podpisnikov državljanske pobude ustrezati številu poslancev Evropskega parlamenta, izvoljenih v vsaki državi članici, pomnoženemu s količnikom 750. To

¹ **Evropska državljanska pobuda**

Od 1. aprila 2012 je državljanom EU na voljo novo orodje za sodelovanje pri oblikovanju politike EU. Z državljansko pobudo, ki jo je uvedla Lizbonska pogodba, lahko milijon državljanov iz najmanj četrtine držav članic EU od Evropske komisije zahteva, da oblikuje zakonodajni predlog s področja, ki je v njeni pristojnosti. Organizatorji državljanske pobude, t.j. odbor državljanov, ki ga sestavlja vsaj 7 državljanov EU, ki prebivajo v vsaj 7 različnih državah članicah, ima na voljo eno leto, da zbere potrebno podporo. Podpise morajo potrditi pristojni organi v vsaki državi članici. Organizatorji uspešne pobude bodo sodelovali na predstavitvi v organizaciji Evropskega parlamenta. Komisija bo imela tri mesece časa, da preuči pobudo in se odloči, kako bo ukrepala.

najmanjše število je določeno v Prilogi I k Uredbi. Slovenija mora zbrati 5.250 podpisov (zahteva se osebna identifikacijska številka/številka osebnega dokumenta v obrazcu izjave o podpori - Slovenija: Osebna izkaznica, Potni list).

Besedilo peticije:

»Vsi državljani potrebujemo čisto pitno vodo in kakovostno komunalno ureditev. Evropska državljanska pobuda je orodje, s katero želimo doseči, da Evropska komisija spremeni svoj način razmišljanja tako, da svojo osredotočenost na tržni pristop prenese na pristop, ki je osredotočen na pravice, s poudarkom na javnih storitvah. Cilj je doseči univerzalni (globalni) dostop do vode in komunalne ureditve ter zavarovati omejene javne vodne vire za prihodnje generacije.

PETICIJA

Evropsko komisijo pozivamo, da predlaga zakonodajo, ki bo izvrševala človekovo pravico do vode in komunalne ureditve, kot jo priznavajo Združeni narodi, ter bo spodbujala zagotavljanje vode in komunalne ureditve kot osnovne javne storitve za vse.

Zakonodaja EU naj od vlad zahteva, da zagotovijo in priskrbijo vsem državljanom zadostno količino čiste pitne vode in komunalne storitve. Zahtevamo:

1. naj bodo institucije EU in države članice obvezane zagotoviti, da vsi prebivalci uživajo pravico do vode in komunalnih storitev;
2. naj oskrba z vodo in upravljanje vodnih virov ne bosta predmet »pravil o notranjem trgu« in naj bodo storitve za rabo vode izključene iz liberalizacije;
3. naj EU poveča svoja prizadevanja za doseganje splošnega dostopa do vode in komunalnih storitev.«

2.5 Povzetki komentarjev s spletne strani MMC RTV SLO (<http://www.rtvsllo.si/mmc-priporoca/voda-v-sloveniji-je-ze-sprivatizirana/302338>):

Ministrstvo za finance je izjavilo, da je voda v Sloveniji "sprivatizirana" že dobro desetletje, če pod tem pojmom razumemo dejstvo, da ima koncesije za oskrbo s pitno vodo kar 32 gospodarskih družb (v prilogi). Posredovali so tudi seznam 32 družb, med njimi sta tudi Petrol in Pivovarna Laško, ki že več kot deset let s pitno vodo oskrbujejo slovenske občine.

»Predmetno področje je v Sloveniji urejeno že dalj časa, predlog evropske direktive o javnih naročilih v vodnem sektorju oziroma o podeljevanju koncesijskih pogodb ima za cilj ustvariti enoten pravni okvir, ki bo omogočil odpiranje nacionalnih koncesijskih trgov podjetjem iz EU-ja,« je sporočilo Ministrstvo za finance.

»Morebitna privatizacija ne bi smela vplivati na kakovost storitve, saj morajo tudi zasebna podjetja izpolnjevati zahteve koncedenta, pri javno-zasebnih partnerstvih pa gre dejansko za enega od modelov javnega naročanja, kjer javni partner izbere zasebnika, ki zagotovi finančna sredstva za gradnjo potrebne infrastrukture in tudi izvaja storitev,« je sporočilo Ministrstvo za finance.

Celotno komunikacijo z Brusljem je vodilo finančno ministrstvo. Odbor za zadeve Evropske unije je predlog Slovenije, ki je direktivo podprla, sprejel na seji 9. marca 2012. Predlog Evropske komisije je bil predložen Svetu ministrov in Evropskem parlamentu, s čimer je zakonodajni postopek sprožen. Odbor Evropskega parlamenta za notranji trg in varstvo potrošnikov je o tem glasoval januarja letos, zdaj je na vrsti dialog s Svetom EU-ja. V optimalnem primeru bi Evropski parlament o direktivi glasoval po poletju 2013. Na podlagi tega bo o predlogu glasoval Svet EU-ja. Ko obe inštituciji soglašata o vsebini direktive, se ta mora še vnesti v nacionalne zakonodaje – kar bi bilo mogoče v letu 2016.

»Direktiva nikakor ne zapoveduje privatizacije vodnih virov, saj ti po podeljeni koncesiji ne postanejo last koncesionarja, ampak on le upravlja z njimi, glede na določila koncesijske pogodbe. Javni organi lahko sami odločajo, ali bodo storitve izvajali sami ali pa prek zasebnih izvajalcev,« pravijo v Evropskem parlamentu.

»Občine se, v sodelovanju z različnimi strokovnjaki, odločajo o virih vode, iz katerih bi se oskrbovale s pitno vodo. Izrabljajo jih lahko po pridobitvi vodnega dovoljenja, ki ga občini, in

ne javnemu podjetju ali koncesionarju, izda Agencija Republike Slovenije za okolje,« je sporočilo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje.

3. Ocena finančnih in drugih posledic sprejema sklepa

Sprejem predlaganega sklepa ne bo imel finančnih in drugih posledic za Občino Ajdovščina.

Občinskemu svetu predlagam, da sprejme predlagani sklep.

ŽUPAN
Marjan Poljšak, l.r.